

Metaphorical Perceptions of the Gifted and Talented Students With Regard to the Social Studies Lesson *

Hüseyin MERTOL ** Mustafa DOĞDU *** Bayram YILAR ****

Received: 05 June 2013

Accepted: 15 July 2013

ABSTRACT: In this study, the thoughts of the thirty gifted and talented students within the age group of 8-14, who are ongoing to Samsun Science and Art Center, towards Social Studies lesson have tried to be determined with using the method of metaphor analysis. In order to determine thoughts of students, who involved in the study, towards Social Studies lesson, they were asked to complete following sentences: "Social Studies..... such as / similar to. Because....." Content analysis is used for analyzing and interpreting of data. The gifted students have created 50 metaphors which toward Social Studies lesson. Metaphors, which were obtained, have been listed alphabetically. Frequency and percentage of students' numbers, which are represented to each metaphor, has been calculated. Some of metaphors that have become prominent are these: Life, education, mind, human, entertainment, source of life, social studies. Metaphor images, which have become prominent in the other phase of the study, have been divided into five main conceptual categories. These categories have been determined as mind, knowledge, education, life and knowledge of life/social studies. In conclusion, The gifted students have shown that they believed necessity and importance of the Social Sciences lesson as a lesson lifelike

Key words: metaphorical perceptions, social sciences, talented and gifted students

EXTENDED ABSTRACT

Purpose and Significance: Today teaching social studies in Turkey is still affected by the traditional teaching strategies, methods and techniques. Textbooks continue the central role among materials. This picture affects the lesson centered attitude of students' negatively. To preclude this situation, on the one hand the methods and techniques of teaching strategies should be changed; on the other hand priority should be given the student's ideas that are one of the ignored materials in the teaching of social studies. This study aims to the issue of what kind of activities should be done to make up the mentioned deficiency.

Methods: In this study, the thoughts of the thirty gifted and talented students within the age group of 8-14, who are ongoing to Samsun Science and Art Center, towards Social Studies lesson, have tried to be determined with using the method of metaphor analysis. In order to determine thoughts of students, who involved in the study, towards Social Studies lesson, they were asked to complete following sentences: "Social Studies..... such as / similar to. Because....." Content analysis is used for analyzing and interpreting of data. The gifted students have created 50 metaphors which toward Social Studies lesson. Metaphors, which were obtained, have been listed alphabetically. Frequency and percentage of students' numbers, which are represented to each metaphor, has been calculated.

Results: Some of metaphors that have become prominent are these: entertainment, life, lesson, glass, skill. Metaphor images, which have become prominent in the other phase of the study, have been divided into conceptual category. And reasons are written under each metaphor. In conclusion, in this study it is evaluated that in general the gifted students have positive perceptions about the social studies lesson.

Discussion and Conclusions: Some of metaphors that have become prominent are these: Life, education, mind, human, entertainment, source of life, social studies. Metaphor images, which have become prominent in the other phase of the study, have been divided into five main conceptual categories. These categories have been determined as mind, knowledge, education, life and knowledge of life/social studies.

** Asisst. Prof. Dr. Atatürk University, Erzurum, Turkey, E-mail: husero@yahoo.com ,

*** Ministry Education of Turkey, İstanbul, Turkey ,E-mail: mustafadogdu@gmail.com,

**** Research asistant, . Atatürk University, Erzurum, Turkey, E-mail: bayramyilar@mynet.com

In conclusion, the gifted students have shown that they believed necessity and importance of the Social Sciences lesson as a lesson lifelike.

Üstün Zekâlı Ve Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Metaforik Algıları *

Hüseyin MERTOL ** Mustafa DOĞDU *** Bayram YILAR ****

Makale Gönderme Tarihi: 05 Haziran 2013 **Makale Kabul Tarihi:** 15 Temmuz 2013

ÖZET: Bu çalışma ile Samsun Bilim ve Sanat Merkezine devam eden 8-14 yaş grubundaki üstün zekâlı ve yetenekli 30 öğrencinin Sosyal Bilgiler derslerine yönelik düşünceleri, metafor analizi yöntemi kullanılarak, belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin Sosyal Bilgiler derslerine yönelik düşüncelerini belirlemek üzere, öğrencilerden “Sosyal Bilgiler dersi... gibidir / benzetilmektedir. Çünkü...”tümcesini tamamlamaları istenmiştir. Verilerin analizinde ve yorumlanmasında içerik analizi kullanılmıştır. Üstün Yetenekli öğrenciler Sosyal Bilgiler Dersine yönelik elli metafor üretmiştir. Elde edilen metaforlar alfabetik olarak sıralanmıştır. Her bir metaforu temsil eden öğrenci sayısının frekans ve yüzdesi hesaplanmıştır. “Yaşam, eğitim, akıl, insan, eğlence, hayat kaynağı, bilgi ve hayat bilgisi”, öne çıkan metaforlar olarak belirtilebilir. Çalışmanın diğer aşamasında öne çıkan metafor imgeleri beş kavramsal kategoriye ayrılmıştır. Üstün zekâlı çocuklar sosyal bilgiler dersini yaşamın içinden bir ders ve bu dersin gerekli ve önemli olduğunu inandıklarını göstermişlerdir.

Anahtar Sözcükler: metaforik algı, sosyal bilgiler, üstün yetenekli ve zekâlı öğrenci.

GİRİŞ

Toplumsal yaşama disiplinler arası edebiyat, tarih, felsefe, din, görsel sanatlar, performans sanatları (müzik, tiyatro)disiplinlerinin gözetildiği disiplinler arası bakışla biçimlenen günümüz Sosyal Bilgiler dersi, Milli Eğitim Bakanlığı'nca düzenlenen ders programlarında 2005'den günümüze yapılandırmacı yaklaşımlarla vardır. Bu kapsamda Sosyal Bilgiler'in; ayrı bilim alanlarının temel konularına gönderme yapılarak ya da bu alanlarla birey/toplumun etkileşimini ilişkilendirerek ve öğrenmede zekânın ayrı boyutlarının etkisinin benimsenmesi bu derse olan ilginin artmasını sağlayacaktır. Öğrenci, öğretmen, ailenin günden güne yeni programları öğrenebilmesi ve pratikte benimsemesi ile birlikte değişen toplumsal yaşama/kültüre güncelden ayna tutabilecek Sosyal Bilgiler, çok çağrışımlı, çok bileşenli ve metaforik algının izinde eş programlardan ayrı kültürlenmelerle temel öğretimin ilk ve orta bölümlerinde önemlidir. İlköğretimde bir ders olarak yer alan Sosyal Bilgiler, çocuğun toplumsallaşmasına katkı sağlamak ve gündelik yaşamda karşılaştığı sorunları çözmesine yardımcı olacak bir takım becerileri kazandırmak amacını taşımaktadır. Bu yönüyle sosyalleşmenin bilgisini de içereceği düşünülebilir. Dolayısıyla Sosyal Bilgiler dersi, okulu gerçek bir topluluk, çocuğu ise bu topluluğun yaşayan bir parçası olarak algılayarak, onun yaşamında karşılaşılabilecek sorunları belirlemek ve çözümünü göstermek amacını taşımaktadır. Sosyal Bilgiler dersleri, içerik olarak, bireylerin sosyal ve kültürel yaşantıları edinmeleri, bu konularda birikim ve deneyim sahibi olmaları için de en uygun derstir. Çünkü bu derste öğrenciler, bir yandan için de yaşadıkları toplumun geçmişini ve bugünü öğrenirken, diğer yandan da diğer toplumlar hakkında bilgi edinirler. Böylesine kapsamlı bir içerik, onlara insanlığın yüzyıllardan beri oluşturduğu zengin sosyal ve kültürel deneyimini tanıma fırsatı verir. Bu konuda, üstün zekâlı öğrencilerin metaforik algıları önemli bir işleve sahiptir.

Metafor terimi, Latince, *metafora* kökünden gelmektedir. *Meta*: öte, aşırı ve *pherein*: taşımak, yüklenmek sözcüklerinin birleşiminden oluşmuştur. Türeyişi öteye taşımak anlamı ile metafor günümüzde şiirde, reklamlarda, mimaride, yönetim bilimlerinde ve günlük yaşamda sıklıkla kullanılan ve yorumlanan bir şekle dönüşmüştür (Salman, 2003:53). Gündelik kavram sistemi temelinde doğası gereği metaforiktir. Metaforun özü, bir tür şeyi başka bir tür şeye göre

* Bu çalışma II. Uluslar arası Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu'nda bildiri olarak sunulmuştur. 28 April 2013 Aksaray, Türkiye

** Yrd. Doç. Dr. Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye, E-mail: husero@yaho.com,

*** Milli Eğitim Bakanlığı, İstanbul, Türkiye, E-mail: mustafadogdu@gmail.com,

**** Araş. Gör., Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye, E-mail: bayramyilar@myynet.com

anlamlandırmak ve tecrübe etmektir. Metafor, bilgilerin kalıcılığı ve anımsanması konusunda geçerliliği kanıtlanmış bir araçtır. Öğrenen birey metafor ile yeni bilgileri, bilinçteki şemaya ekleyerek eski bilgilerine bağlar. Metaforun bir öğretim aracı olarak en önemli yönlerinden birisi de uzun dönem akılda tutmayı sağlayıcı bir ortam yaratabilmesidir (Arslan ve Bayrakçı, 2006:102).

Metaforlarla gelişen bilişsel süreç bireyde duyuşsal etkiler yaratır. Bilişsel ve duyuşsal süreçlerin etkileşimi bireylerin, kendi duygu ve düşüncelerini ya da karşılarındakilerin duygu ve düşüncelerini tanımlarken metaforlardan yararlanmalarına yol açar. Bu bağlamda metaforlar, bireylerin dünyayı ve kendilerini algılama biçimlerini göstermektedir (Girmen, 2007).

Tarihimizde üstün yetenekli bireylerin en iyi değerlendirildiği dönem, Osmanlı İmparatorluğu zamanındaki Enderun Mektepleri'dir. Bugün birçok gelişmiş ülkedeki üstün yeteneklilerin eğitimine kaynak olan Enderun, 600 yıllık bir İmparatorluğun, yönetim, bilim ve sanat kadrolarını oluşturmuştur (Dönmez, 2004:70). Arı (2004)'ya göre, Osmanlı, Enderun sistemi ile aristokratik yapıyı ve kan bağıını değil; ehliyet, liyakat ve sadakati esas alan bir mekanizma inşa etmişti. Enderun'a alınan üstün yetenekli çocuklar, halktan soyutlanarak terfi sistemini esas alan bir eğitime tabi tutulurlar ve eğitimlerini müteakip öncelikle taşrada görevlendirilirdi. Belirli bir deneyim sürecinden sonra da gerekli görülenler merkeze alınır ve böylece Osmanlı idari sistemini teşkil eden elit yöneticiler ortaya çıkardı (Arı, 2004:21). Cumhuriyet tarihimize baktığımızda da üstün ve özel yetenekli bireylerin eğitimlerine önem verildiği görülmektedir. Yasalardaki çeşitli düzenlemelerle, bu özel kişilere çeşitli fırsatlar yaratılmıştır. Türk eğitim tarihinde üstün yetenekliler için bu imkânlar kısaca özetlenirse;

- Enderun okulu,
- 6660 sayılı müzik, resim ve diğer güzel sanat dallarında olağanüstü yetenek gösteren çocukların devletçe eğitilmesini düzenleyen yasa,
- Fen liseleri,
- Ankara Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nin 1964 yılından itibaren 5 yıl süre ile bazı ilkokullarda özel sınıf ve türdeş kümeler denemesi,
- 1416 sayılı yasa,
- Tübitak bursları ve yarışmaları,
- Anadolu liseleri uygulamaları sayılabilir.

Özel eğitime gereksinimi olan engel gruplarına ilişkin ayrı şubelerle birlikte, üstün yeteneklilerin eğitimleri şubesi kurulmuş ve çalışmalar başlatılmıştır. Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM) denilen bu kuruluşta üstün zekalı/yetenekli çocuklara yönelik hazırlanan özel eğitim müfredatı çerçevesinde açılan kurumlardır. Sosyal Bilgiler eğitiminde ne gibi çalışmaların yapıldığı, öğretmenlerin bu çocuklara yönelik görüşleri ve uygulamaları büyük bir önem arz etmektedir. Bilim ve Sanat Merkezlerinde uygulanan eğitim programları Bilim ve Sanat Merkezleri yönergesi kapsamında ele alınmaktadır. Bilim Sanat ve Merkezleri'nde Sosyal Bilgiler eğitimi ile ilgili bir yönetmeliğin bulunmaması bu dersi alan öğrencilerin görüşlerini önemli kılmaktadır

YÖNTEM

Araştırmada Samsun Bilim ve Sanat Merkezine devam eden 8-14 yaş grubundaki üstün zekâlı ve yetenekli 30 öğrencinin Sosyal Bilgiler derslerine yönelik düşünceleri, metafor analizi yöntemi kullanılarak, belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin Sosyal Bilgiler derslerine yönelik düşüncelerini belirlemek üzere, öğrencilerden "*Sosyal Bilgiler dersi.....gibidir/benzemektedir. Çünkü.....*" tümcesini tamamlamaları istenmiştir. Verilerin analizinde ve yorumlanmasında içerik analizi yapılarak belli ortak özelliklere sahip metaforlar belli kavramsal kategorilerde toplanmıştır. Katılımcıların geliştirdikleri metaforların analizi ve yorumlanması süreci; eleme, derleme ve kategori geliştirme, geçerlik ve güvenilirliği sağlama olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilmiştir. Bu aşamada "metafor analizi" (Moser, 2000:8) ve "içerik analizi" (Yıldırım ve Şimşek, 2006:190) teknikleri kullanılarak, her metafor ayrıştırılarak diğer metaforlarla olan benzerlikleri ve ortak özellikleri bakımından analiz

edilmiştir. Eleme sonrasında, görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları belirlenmiştir ve görüş birliğine varılarak, frekans tablosu oluşturulmuştur.

BULGULAR

Üstün yetenekli öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine yönelik metafor algılarını ortaya çıkarmayı amaçlayan bu çalışmanın bulguları için, çalışma kapsamındaki metaforlara ait öğrenci algıları frekanslarıyla tablolandırılmıştır. Ayrıca tablolarda, bazı öğrencilerin bu metaforlara yönelik öne çıkan gerekçelerine yer verilmiştir. Katılımcıların geliştirdikleri metaforların analizi ve yorumlanması süreci; eleme, derleme ve kategori geliştirme, geçerlik ve güvenilirliği sağlama olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilmiştir. Eleme sonrasında, görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları belirlenmiştir ve görüş birliğine varılarak, frekans tablosu oluşturulmuştur.

Tablo 1. Üstün Zekâlı Öğrencilerin *Kavram Oluşturma* Yönüyle Sosyal Bilgiler Dersi Algısı

Metafor	f
Akıl	1
Melodi	1
Okuma	1
Beyin	1
Silgi	1

Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşleri doğrultusunda kavram oluşturma yönüyle sosyal bilgiler dersi algısındaki metaforlar şunlardır: Akıl, Melodi, Okuma, Beyin, Silgi. Araştırmaya katılan öğrencilerin hangi benzerlikten dolayı bu metafora vardığı ise şu şekilde sıralanmıştır:

“...akıl gibidir. Çünkü düşünmek gerekir.” “...melodi gibidir. Çünkü parçaları birleştirip bütüne ulaştırır.” “...Okuma gibidir. Çünkü okumadan öğrenilmez.”
 “...beyin gibidir. Çünkü karmaşıktır yanı sıra eğlencelidir.” “...silgi gibidir. Yeni şeyler öğrenince diğerleri akıldan silinir.”

Tablo 2. Üstün Zekâlı Öğrencilerin *Bilimsel Bilgi* Yönüyle Sosyal Bilgiler Dersi Algısı

Metafor	f
Araştırma	1
Bilgi	1
Bilgisayar	3
Bulmaca	3
Garip	1
Geçmiş	1
İnternet	1
Kitap	1
Milli mücadele	1
Tarih	1
Televizyon	1
Zor	1

Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşleri doğrultusunda bilimsel bilgi yönüyle Sosyal Bilgiler dersi algısındaki metaforlar şunlardır: Araştırma, Bilgi, Bilgisayar, Bulmaca, Garip, Geçmiş, İnternet, Kitap, Milli Mücadele, Tarih, Televizyon, Zor. Araştırmaya katılan öğrencilerin hangi benzerlikten dolayı bu metafora vardığı ise şu şekilde sıralanmıştır:

“...araştırma gibidir. Çünkü her ders gibi araştırma gerektirir.” “...bilgi gibidir. Çünkü Sosyal Bilgiler dersi bilgi verir.” “...bilgisayar gibidir. Çünkü akılda kalıcıdır.” “...bulmaca gibidir. Çünkü karmakarışıktır.” “...garip gibidir. İlk bakışta anlaşılmaz.” “...geçmiş gibidir. Çünkü geçmişimizi öğreniriz.” “...internet gibidir. Çünkü bilgi verir.” “...kitap gibidir. Okuduğunda büyürsün.” “... Milli Mücadele gibidir. Çünkü çaba göstermezsen kurtuluşa ulaşmazsın.” “...tarih gibidir. Çünkü tarihi öğretir.” “...televizyon gibidir. Çünkü hayatı bize izletir.” “...zor gibidir. Aslında kolay derstir.”

Tablo 3. Üstün Zekâlı Öğrencilerin Geliştirici, Yönlendirici Ve Yapıcı Yönüyle Sosyal Bilgiler Dersi Algısı

Metafor	f
Ağaç	1
Arı	1
Ders	1
Eğitim	1
Hayat Bilgisi	3

Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşleri doğrultusunda geliştirici, yönlendirici ve yapıcı yönüyle sosyal bilgiler dersi algısındaki metaforlar şu şekilde sıralanmıştır: Ağaç, Arı, Ders, Eğitim, Hayat Bilgisi. Araştırmaya katılan öğrencilerin hangi benzerlikten dolayı bu metafora vardığı ise şu şekilde sıralanmıştır:

“...ağaç gibidir. Çünkü her seferinde bir meyve verir.” “...arı gibidir. Sürekli sizi çalıştırır.” “...ders gibidir. Çünkü işlediğimiz dersin ismidir.” “...eğitim gibidir. Çünkü bilgiler öğrenilir.” “...hayat gibidir. Bize kendini anlatır.” “...hayat gibidir. Çünkü Sosyal Bilgiler dersi.”

Tablo 4. Üstün Zekâlı Öğrencilerin Doğa Ve Yaşam Odaklı Gündelik Bilgi Yönüyle Sosyal Bilgiler Dersi Algısı

Metafor	f
Beceri	3
Çalışmak	1
Çam	1
Çelenk	1
Devlet	1
Din	1
Dünya	1
Eğlence	1
Güvenlik	1
Hava	1
Hayat	3
Işık	1
İnsan	2
Oyun	2
Sos	1
Su	1
Tarla	1
Yaşam	1
Yol	2

Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşleri doğrultusunda doğa ve yaşam odaklı gündelik bilgi yönüyle Sosyal Bilgiler dersi algısındaki metaforlar şu şekilde sıralanmıştır. Beceri, Çalışmak, Çam, Çelenk, Devlet, Din, Dünya, Eğlence, Güvenlik, Hava, Hayat, Işık, İnsan,

Oyun, Sos, Su, Tarla, Yaşam, Yol. Araştırmaya katılan öğrencilerin hangi benzerlikten dolayı bu metafora vardığı ise şu şekilde sıralanmıştır:

“...beceri gibidir. Çünkü uğraş ister” “...çalışmak gibidir. Çünkü çalışmak gerektirir.” “...çam gibidir. Zamanı gelince kozalaklarını döker.” “...çelenk gibidir. Çünkü olaylar birbirine bağlıdır.” “...devlet gibidir. Gittikçe büyür.” “...din gibidir. Peygamberin hayatını anlatır.” “...dünya gibidir. Çünkü çok büyüktür.” “...eğlence gibidir. Çünkü eğlencelidir.” “...güvenlik gibidir. Bize güvenli olmayı öğretir.” “...hava gibidir. Çünkü, onsuz yaşanmaz.” “...hayat gibidir. Bize kendini anlatır.” “...hayat gibidir. Çünkü Sosyal Bilgiler dersi hayatı öğretir.” “... hayat gibidir. Çünkü hayatta yaşanan şeyler hep içindedir.” “...ışık gibidir. Çünkü bizi aydınlatır.” “...insan gibidir. Çünkü bize insanların yaşamlarını öğretir.” “...Oyun gibidir. Çünkü eğlencelidir.” “...sos gibidir. Yemeğe nasıl sos lezzet katarsa derslere lezzet katar.” “...su gibidir. Çünkü hayatı anlamamızı sağlar.” “...tarla gibidir. Çünkü ektikçe bilgi çıkar.” “...yaşam gibidir. Çünkü hayatı esastır.”

Tablo 5: Üstün Zekâlı Öğrencilerin *Ailede Teknik Bilgi* Yönüyle Sosyal Bilgiler Dersi Algısı

Metafor	f
Aile Hayatı	1
Çaydanlık	1
Kardeşlik	1
Perde	1

Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşleri doğrultusunda ailede teknik bilgi yönüyle Sosyal Bilgiler dersi algısındaki metaforlar şu şekilde sıralanmıştır; Aile Hayatı,Çaydanlık,Kardeşlik,Perde. Araştırmaya katılan öğrencilerin hangi benzerlikten dolayı bu metafora vardığı ise şu şekilde sıralanmıştır.

“...aile hayatı gibidir. Çünkü her zaman bizi bize anlatır.” “...çaydanlık gibidir. Demlenirse bir yudumda içilir.” “...kardeşliktir. Her zaman yanımızda olur.” “...perde gibidir. Kapanınca bir şey kalmaz.”

SONUÇ VE TARTIŞMA

Metaforlarla gelişen bilişsel süreç bireyde duyuşsal etkiler yaratır. Bilişsel ve duyuşsal süreçlerin etkileşimi bireylerin, kendi duygu ve düşüncelerini ya da karşılarındakilerin duygu ve düşüncelerini tanımlarken metaforlardan yararlanmalarına yol açar. Bu bağlamda metaforlar, bireylerin dünyayı ve kendilerini algılama biçimlerini göstermektedir (Girmen, 2007). Ailenin yaşanılan çevre ya da doğaya, temel toplumsal kurumlara eğilimi, araştırmada doğa/yaşam kategorisindeki metaforların biçimlenmesinde önemlidir. Nüfus, ürün ve hizmet çeşitliliğinin artışı türünde etkenlerle dönüşmekte olan toplumsal yaşamda çocuklara yönelik konservatif yaklaşımlarını bireysel ölçeklerle yorumlayan ailenin yaşama bakışı, metaforların çeşitliliğinde başatır. Metaforik algısı, günlük kültürün hazcılık dayatmasıyla biçimlenen aile bireyi katılımcılardan sağlanan “sos”, “perde”, “çaydanlık” ve “eğlence” metaforları dikkat çekicidir. En önemli algı araçlarından biri olarak metaforları araştırmak, öğretmenlerin sınıfta sahip olduğu roller, öğrenciler ve eğitimle ilgili inanç ve varsayımlarının altında yatanları ortaya çıkarmak için önemlidir (Ben-Peretz, Mendelson ve Kron, 2003). Araştırmada elde edilen metaforlarda yapı bakımından olumsuz, anlamca olumlu tümceler varlığı, belirtilen inanç ve varsayımların kökenlerini belirlemede uyarıcıdır. Eğitim/Hayat Bilgisi kategorisindeki metaforlar, katılımcıların eğitsel yaşantılarda eğitimbilimi önemseyen yaklaşımlarla hazır bulduklarını belirtebilmektedir. Metaforlar bireylerin geçmiş yaşantılarını, bugünkü düşüncelerini, geleceğe ilişkin umutlarını kısacası bakış açılarını yansıtmaya işlevine sahiptir (Levine, 2005). Akıl ve bilgi kategorilerindeki metaforlar, farklı söylem tiplerini bağlayan ilişkiler birliğini göstermesi ve epistemolojik kaygılar taşıması açısından önemlidir.

Katılımcıların toplumsal etkinlikleri, nesnelere ilişkin doğa bilimlerinin etkisiyle ele alma eğiliminden söz edilebilir. Soyut ya da kuramsal olguları anlamlandırma ve açıklamada

kullanılması bir zihinsel model olarak metaforlar, bireyin geçmiş öğrenmeleri ve deneyimleri ile yeni öğrenilen kavramlar arasında etkili bağlantılar kurmak ve imgeler oluşturmakla öğrenme sürecinin kalitesini artırabilir. Araştırmada üstün zekâlı öğrenciler, metaforları okunması tasarlanan biçimde okuyan örnek okuru üretmek üzere yanıtlar vermişlerdir. Bir metnin niyeti temel olarak örnek okuru üretmektir (Eco, 2008). Bu kapsamda öğrenciler, metafor okuruna, okurun metaforun niyetine ilişkin tahminleri olarak, Sosyal Bilgiler dersinin soyut olmaması, yaşamın türlü boyutlarını doğal niteliklerle yansıtabilen bir ders ve bu dersin gerekli ve önemli olduğuna inandıklarını göstermişlerdir.

KAYNAKÇA

- Arı, B.(2004). *Osmanlı devleti'nde yüksek bürokrasi için üstün yeteneklilerin tespiti ve sarayda özel eğitim süreci*. Yer aldığı eser A. Kulaksızoğlu, A. E. Bilgili, ve M. R. Şirin, Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı, Çocuk Vakfı Yayınları, İstanbul, 2004.
- Arslan, M. ve M., Bayrakçı, M.(2006). Metaforik Düşünme ve Öğrenme Yaklaşımının Eğitim Öğretim Açısından İncelenmesi. *Milli Eğitim*, S:171, 100-107.
- Ben-Peretz, M., Mendelson, N., Kron, F. W. (2003). “How teachers in different educational context view their roles.” *Teaching and Teacher Education*, Volume 19, Number 2, 277-290.
- Beşkardeş, S., (2007). “Üstün Zekalı Ve Özel Yetenekli Öğrencilerin Yabancı Dil (İngilizce) Dönmez, N.(2004)“Bilim Sanat Merkezleri'nin Kuruluşu ve İşleyişinde Yapılması gereken Düzenlemeler”, Yer aldığı eser A. Kulaksızoğlu, A. E. Bilgili, ve M. R. Şirin, Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı, Çocuk Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Eco, U.(2008). *Yorum ve Aşırı Yorum*, İstanbul:Can Yayınları
- Girmen, P. (2007). “İlköğretim Öğrencilerinin Konuşma ve Yazma Sürecinde Metaforlardan Yararlanma Durumları”. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- İnam, Ö.(2008). “Televizyon Reklamlarında Metafor Kullanımı”, Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir
- Levine, P. M. (2005). Metaphors and Images of Classrooms, *Kappa delta Pi Record*, 4, 41(4), 172-175.
- Moser, K. S. (2000). *Metaphor Analysis in Psychology-Method, Theory, and Fields of Application*. Forum: Qualitative Research.
- Salman, Y. (2003). “Dilin Düş evreni: Eğretileme”, *Kitaplık Dergisi*, sayı. 65, Yapı Kredi Yayınları
- Yıldırım, A. ve Şimek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yüce, S. Demir, Ö.(2011). Polis adaylarının “demokrasi” kavramına ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla incelenmesi. *Polis Bilimleri Dergisi Cilt 13 Sayı 2*.